

بررسی فقهی - حقوقی نشوز زوجین

مائه السادات تدین

۱۴۰۰

سرشناسه	:	تدین، مائده السادات، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی فقهی - حقوقی نشوز زوجین/مائده السادات تدین.
مشخصات نشر	:	قم: عصر جوان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۳ص: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۵۳-۱۷۵-۱
وضعیت فهرست	:	فیبیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۸۱-۱۸۷.
موضوع	:	نشوز
موضوع	:	(Wife's violation of martial duties (Islamic law
موضوع	:	زناشویی (فقه)
موضوع	:	(Marriage (Islamic law
رده بندی کنگره	:	BP۱۸۹/۳
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۴۰۱۸۳
اطلاعات رکورد	:	فیبیا

بررسی فقهی حقوقی نشوز زوجین

مؤلف: مائده السادات تدین

تیمت چاپ: اول ۱۴۰۰

خدمات فنی: ابوالقاسم کریم تبار

انتشارات: عصر جوان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۵۳ - ۱۷۵ - ۱

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ می باشد.

مرکز بخش:

[قم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۶۷
 تلفن: ۳۷۷۳۰۳۷ - ۲۵ - همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۸۴۸۰]

فهرست مطالب

عنوان ..... صفحه

مقدمه	۱
فصل اول: مباحث مقدماتی	۳
۱. مفهوم نشوز	۵
۱-۱. تعریف لغوی نشوز	۵
۲-۱. تعریف اصطلاحی	۱۰
۲. تعریف شقاق	۱۳
۱-۲. تعریف لغوی	۱۳
۲-۲. تعریف اصطلاحی	۱۵
۳. تعریف قسم	۱۷
۱-۳. تعریف لغوی	۱۷
۲-۳. تعریف اصطلاحی	۱۹
۴. تعریف استمتاع	۲۳
۱-۴. تعریف لغوی	۲۳
۲-۴. تعریف اصطلاحی	۲۳
۵. تعریف تمکین	۲۳

- ۲۳..... ۱-۵. تعریف لغوی
- ۲۴..... ۲-۵. تعریف اصطلاحی
- ۲۴..... الف) تمکین عام:
- ۲۵..... ب) تمکین خاص:
- ۲۵..... الف) تمکین عام:
- ۲۷..... ب) تمکین خاص
- ۲۸..... ۶. تعریف نفقه
- ۲۸..... ۱-۶. تعریف لغوی
- ۲۹..... ۲-۶. تعریف اصطلاحی
- ۳۱..... فصل دوم: حقوق زوجین
- ۳۱..... مقدمه
- ۳۴..... تعریف حق و رابطه آن با تکلیف
- ۳۴..... ۱. تعریف حق
- ۳۴..... ۱-۱. تعریف لغوی
- ۳۴..... ۲-۱. تعریف اصطلاحی
- ۳۶..... ۲. رابطه حق با تکلیف
- ۳۷..... ۱. حقوق واجب مشترک بین زوجین
- ۳۷..... ۱-۱. حقوق مشترک مورد اتفاق فقها
- ۳۷..... ۱-۱-۱. وجوب تمکین
- ۳۸..... الف - استمتاع زوجه

- ب) استمتاع زوج ۴۰
- ج) استمتاع زوجه کم‌تر از ۹ سال ۴۱
- د) حکم استمتاع غیر متعارف از زوجه ۴۱
- ه) استمتاع در زمان حرمت زناشویی ۴۲
- ۱- ۱- ۲. شیوه‌های تمکین ۴۷
- نظر متأخرین از فقهاء ۴۷
- نظر متقدمین از فقهاء ۴۷
- ۱- ۱- ۳. حد تمکین: ۴۸
- تمکین زوجه حامله ۴۹
- تمکین زوج ۴۹
- مصادیق تمکین ۴۹
- بررسی روایات ۵۰
- آراء فقهاء در مورد وجوب تمکین زوج ۵۰
- آراء متقدمین از فقهاء ۵۰
- آراء متأخرین از فقهاء ۵۱
- وظیفه مرد در صورت درخواست زن ۵۱
- ۱- ۲. عزل نمودن مرد در تمکین زن ۵۲
- ۱- ۲- ۱. معنای عزل ۵۲
- آراء فقهاء در مورد حق عزل زوج ۵۲
- الف) متقدمین از فقهاء ۵۲
- ب) متأخرین از فقهاء ۵۳
- ۱- ۲- ۲. مستحباب و مکروهات تمکین (همبستری)

- ۵۴.....
۱. توجه به اموری که در همبستری مستحب است ۵۴
۲. توجه به اموری که در همبستری مکروه است ۵۵
- ۱ - ۲ - ۳. محترم شمردن مالکیت یکدیگر ۵۶
۱. مالکیت شوهر ۵۶
۲. مالکیت زن ۵۷
۳. بد اخلاقی نکردن با همسر (حسن معاشرت) ۵۷
۱. پیش درآمدی بر مفهوم حسن معاشرت ۵۸
۲. شوهر نسبت به زن ۶۱
۳. زن نسبت به شوهر ۶۲
۴. بیان برخی از مصادیق حسن معاشرت ۶۳
۲. حقوق واجب مشترک مورد اختلاف فقها (موارد اختلافی) ۶۵
۳. حقوق مختص به زوج ۶۸
- ۱ - ۳. عدم خروج از منزل بدون اذن ۶۸
۱. حکم خروج از منزل دختری که در عقد است ۷۰
۲. آراء متأخرین از فقهاء در مورد خروج از منزل بدون اذن همسر ۷۰
- ۲ - ۳. نذر زن بدون اجازه همسر نباشد ۷۱
- ۲ - ۳. سکونت زن در جایی باشد که شوهر معین کرده... ۷۱
۴. حقوق مختص زوجه ۷۲
- ۴ - ۱. رها نساختن زن به صورتی که همسر داشتن و

- نداشتن او معلوم نباشد. ۷۳
- ۴-۱-۱. بیان آیه ۷۳
- ۴-۱-۲. بیان روایت ۷۳
- ۴-۲. تأمین نیازهای مادی همسر (پرداخت نفقه) ۷۴
- ۴-۲-۱. سبب وجوب نفقه ۷۴
۱. بیان آیه ۷۴
۲. بیان روایت ۷۵
۳. شرایط وجوب نفقه ۷۵
- الف) دائمی بودن عقد ۷۵
- ب) تکمیل کامل زوجه ۷۶
- ۴-۲-۲. مصادیق نفقه ۷۶
- ۴-۲-۳. موارد سقوط نفقه ۷۹
- ۴-۲-۴. پاداش پرداخت نفقه توسط همسر ۸۱
- ۴-۳. تأمین نیازهای دینی همسر ۸۲
- ۴-۳-۱. بیان آیه ۸۲
- ۴-۳-۲. بیان روایت ۸۲
- ۴-۴. بخشیدن اشتباهات زن ۸۳
- نکته پایانی: ۸۴
- فصل سوم: اسباب نشوز زوجین ۸۷
- مقدمه ۸۷
۱. نشوز زوج ۸۸

- ۹۰ ..... ۱- ۱. اسباب
- ۹۰ ..... ۱- ۱- ۱. در اصطلاح فقه
- ۹۲ ..... ۱- ۱- ۲. در اصطلاح حقوق
- ۹۴ ..... ۱- ۲. مواردی که سبب نشوز زوج نمی‌شود.
- ۹۷ ..... ۲. نشوز زوجه
- ۹۹ ..... ۲- ۱. اسباب و مصادیق
- ۹۹ ..... ۲- ۱- ۱. اسباب نشوز زوجه
- ۱۰۴ ..... ۲- ۱- ۲. مصادیق نشوز زوجه
- ۱۰۶ ..... ۲- ۲. مواردی که سبب نشوز زوجه نمی‌شود.
- ۱۰۶ ..... ۲- ۱- ۲. همبستری در حال احرام
- ۱۰۷ ..... ۲- ۲- ۲. همبستری قبل از طواف نساء
- ۱۰۷ ..... ۲- ۲- ۳. همبستری در حال اعتکاف اگر چه در شب باشد
- ۱۰۸ ..... ۲- ۲- ۴. همبستری در حال روزه واجب معین
- ۱۰۸ ..... ۲- ۲- ۵. همبستری در حال استحاضه کثیره یا متوسطه قبل از غسل.
- ۱۰۸ ..... ۲- ۲- ۶. همبستری در حال حیض و یا زمان‌هایی که شرعا باید حیض قرار دهد
- ۱۰۹ ..... ۲- ۲- ۷. همبستری در حال نفاس
- ۱۰ ..... ۲- ۲- ۸. همبستری بعد از ظهر قبل از دادن کفاره

مقدمه

به طور معمول روابط بین انسان‌ها همیشه با مشکلاتی مواجه می‌گردد که ناشی از عدم ایفای وظیفه توسط هر یک از دو طرف این رابطه می‌باشد؛ بنابراین در تعامل بین زوجین نیز گاهی مشکلاتی ایجاد می‌شود که منجر به نشوز و در نهایت جدایی می‌گردد اما نشوز ممکن است از سوی زوجین اتفاق افتد؛ لذا در این تحقیق پایانی در صدد بررسی این موضوع از نظر فقه و حقوق هستیم، بنابراین در چهار فصل مطروحه به بحث نشوز زوجین پرداخته شده که؛ فصل اول با عنوان کلیات و مبانی شامل مباحث طرح تفصیلی و تعریفی اعم از لغوی، و اصطلاحی است و در دو گفتار علت موضوع و اهمیت آن و نشوز، شقاق، قسم بطور کامل تبیین شده است.

فصل دوم با عنوان حقوق زوجین شامل مباحثی مانند حقوق مشترک آنان اعم از مورد اتفاق و اختلاف فقها و حقوق خاص هر یک از استان است که در چهار گفتار حقوق واجب در تعاملات زوجین بصورت مفصل بیان گردیده است.

در فصل سوم با عنوان اسباب نشوز زوجین، به مسائلی همچون تعریف نشوز هر یک، سپس سبب‌ها و مصادیق نشوز زن و شوهر و در

نهایت مواردی که موجب نشوز نمی‌شود پرداخته شده که در دو گفتار آنچه سبب نشوز می‌گردد و مصادیق نشوز زوجه به تفصیل بیان شده است.

در فصل چهارم؛ با عنوان احکام نشوز زوجین، ابتدا این موضوع در فقه اسلامی و ضمانت اجرائی آن در قانون مدنی و کیفری بررسی می‌گردد، سپس به احکام نشوز زوجه می‌پردازد تا احکام آن را نیز در و قانون ذکر نماید، در خاتمه نیز احکام نشوز طرفین را که بصورت هم زمان از سوی زن و شوهر رخ می‌دهد توضیح می‌دهد و در سه گفتار احکام نشوز بصورت کامل همراه با آرائی از فقهای معاصر (جدید) تبیین شده است.